

तुच्छाकृमिविदुःस्मलक्षणा निष्ठा अंतोयस्य तस्मिन्कायेकलेवरेप्रियत्वेन गृहीते विषंगमेवाह अहोइति सुनसंशोभननासिकम् ॥ २० ॥ अतो गुणारोपेण रममाणामादृशाः कृमितुल्या इत्याह त्वगादिसंहतौ तत्संघाते देहे विण्मूत्रादिसंहतौ रमतां कृमीणां वा ॥ २१ ॥ यद्यप्येवं बीभत्सिताः स्त्रियः अथाऽपिनोपसज्जेत अवलोकनादिनाऽपि संगं कुर्यात् अर्थवित् विवेकी अत्र हेतुः विषयेति ॥ २२ ॥ ननु क्वचित् निमीलितनयनादेरपि मनःक्षोभो दृश्यते सत्यं सोऽपि पूर्वदर्शनादिकं विना न भवतीत्याह अदृष्टादिति भावात्पदार्थाद्भावो मनःक्षोभः अतः प्राणानिन्द्रियाणि असंप्रयुजतः नियच्छतः

तस्मिन्कलेवरेऽमेध्ये तुच्छनिष्ठे विषज्जते ॥ अहो सुभद्रं सुनसं सुस्मितं च मुखं स्त्रियः ॥ २० ॥ त्वङ्मांसरुधिर
स्नायुमेदोमज्जाऽस्थिसंहतौ ॥ विण्मूत्रपूये रमतां कृमीणां कियदंतरम् ॥ २१ ॥ अथाऽपिनोपसज्जेत स्त्रीषु स्त्रै
णेषु चार्थवित् ॥ विषयेन्द्रियसंयोगात्मनः क्षुभ्यति नान्यथा ॥ २२ ॥ अदृष्टादश्रुताद्भावान्न भाव उपजायते ॥
असंप्रयुजतः प्राणान् शाम्यति स्तिमितं मनः ॥ २३ ॥ तस्मात्संगो न कर्तव्यः स्त्रीषु स्त्रैणेषु चेंद्रियैः ॥ विदुषां चा
प्यविश्रब्धः षड्गुणैः किमुमादृशाम् ॥ २४ ॥ श्रीभगवानुवाच एवं प्रगायन्नरदेव देवः स उर्वशीलोकम
थो विहाय ॥ आत्मानमात्मन्यवगम्य मां वै उपारमत् ज्ञानविधूतमोहः ॥ २५ ॥ ततो दुःसंगमुत्सृज्य सत्सु स
ज्जेत बुद्धिमान् ॥ संत एतस्य छिदंति मनो व्यासंगमुक्तिभिः ॥ २६ ॥ संतोऽनपेक्षामच्चित्ताः प्रणताः समदर्श
नाः ॥ निर्ममानिरहंकारानिर्द्वंद्वानिष्परिग्रहाः ॥ २७ ॥ तेषु नित्यं महाभाग महाभागेषु मत्कथाः ॥ संभवन्ति
हितानृणां जुषतां प्रपुनंत्यघम् ॥ २८ ॥ ता ये शृण्वन्ति गायन्ति त्व्यनुमोदन्ति चादृताः ॥ मत्पराः श्रद्धधानाश्च भ
क्तिर्विदंति ते मयि ॥ २९ ॥

स्तिमितं निश्चलं सत् ॥ २३ ॥ इन्द्रियैः कृत्वा अविश्र
ब्धः अविश्वसनीयः मादृशामविवेकिनाम् ॥ २४ ॥ फलितमाह द्वाभ्याम् एवमिति नृषु देवेषु च दिव्यतीति तथा ॥ २५ ॥ उक्तिभिर्हितोपदेशैरिति
तीर्थदेवादिसंगादपि सत्संगः श्रेयानिति दर्शयति ॥ २६ ॥ सतालक्षणमाह संत इति विशेषणाष्टकस्य यथेष्टहेतुहेतुमद्भावः ॥ २७ ॥ न च तेषु उपदेशा
पेक्षा अपितु केवलं तत्संनिधिरेव तारयतीत्याह तेष्वितिसप्तभिः ॥ २८ ॥ श्रवणादिभिरेव मत्पराः श्रद्धधानाश्च संतो भक्तिर्विदंति ॥ २९ ॥